

Tid Torsdagen den 30 januari 2020, kl. 17:00 – 17:30
Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset
Justerat Tisdagen den 11 februari 2020 §§ 1-9, 18-24, 26-35, 37-68, 70, 71
Anslaget Torsdagen den 13 februari 2020 §§ 1-9, 18-24, 26-35, 37-68, 70, 71

Omedelbart justerade paragrafer

Justerat Torsdagen den 30 januari 2020 §§ 10-17, 25, 36, 69
Anslaget Måndagen den 3 februari 2020 §§ 10-17, 25, 36, 69

Kristina Lutz

Ulf Walther

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Kristina Lutz (M), tjänstgörande
ordföranden

Björn Ljung (L)
Cecilia Obermüller (MP) §§ 1-37,
39-71
Mikael Valier (KD)
Ulf Walther (S)
Peter Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Arne Genschou (M)	för Joakim Larsson (M)
Isabelle Ljungberg (S)	för Jan Valeskog (S)
Linda Jonsson (M)	för Hans Breismar (M)
Lennart Tonell (MP) §38	för Cecilia Obermüller (MP)
Erik Sarfors (C)	för Fredrik Lindståhl (C)
Daniel Agustin Vencu Velasquez Castro (S)	för Lisa Carlsson (S)
Jonas Santesson (V)	för Sara Stenudd (V)
Emilia Wikström Melin (S)	för Maria Hannäs (V)

Ersättare:

Mikael Eskman (M)
Lennart Tonell (MP) §§ 1-37, 39-71
Martin Westmont (SD)
Madeleine Kaharascho Fridh (Fi)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade tillförordnad förvaltningschef Torkel Kjellman, Mikael Andersson Ståhl, Julia Björklund, Henrik Brånstad, Mattias Carrass, Monika Joelsson, Marie Månsson, nämndsekreterare Rakel Nilsson, nämndsekreterare Julia Steen, borgarrådssekreterarna Louise Hyltander, Lovisa Lindholm och Adam Valli Löfgren samt personalrepresentant Luis Lopez §§ 1-13.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 14**Brädstapeln 13 och 16, Kungsholmen, Dnr 2009-04274-54****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att till Högsta domstolen överlämna yttrande i mål nr Ö 6621-19 enligt stadsbyggnadskontorets förslag, bilaga 1.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 20 december 2019.

Bil § 14

Tjänsteutlåtandet avser yttrande till Högsta domstolen avseende mark- och miljööverdomstolens beslut den 25 november 2019 i mål nr P 10362-18 avseende detaljplan för fastigheten Brädstapeln 13 och 16 i stadsdelen Kungsholmen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Tjänstgörande ordföranden Kristina Lutz m.fl. (M), Erik Sarfors (C), Mikael Valier (KD), Ulf Walther m.fl. (S), Jonas Santesson (V) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut.

Beslutsgång

Tjänstgörande ordföranden Kristina Lutz (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från tjänstgörande ordföranden Kristina Lutz m.fl. (M), Erik Sarfors (C), Mikael Valier (KD), Ulf Walther m.fl. (S), Jonas Santesson (V) och Peter Wallmark (SD)

Reservation

Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Björn Ljung (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stadsbyggnadsnämnden anser att Mark- och miljööverdomstolens beslut är tillräckligt och behöver inte överprövas av Högsta domstolen. Som sakskaal kan också anföras att det i Stockholms stad kan vara bra att vissa föreningar har klagorätt i planprocesserna. Fler medborgare kan nås av planprocessen och fler kan bli delaktiga. Från stadens utgångspunkt kan antalet överklaganden i absoluta tal minska om föreningarna ges klagorätt.

Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stadsbyggnadskontoret har med stöd av delegation överklagat Mark- och miljööverdomstolens (MÖD:s) beslut till Högsta domstolen. Kontoret har samtidigt begärt anstånd med att utveckla grunderna för överklagandet samt ange skälen för prövningstillstånd i avvaktan på stadsbyggnadsnämndens beslut i frågan om överklagandet ska vidhållas. Högsta domstolen har beviljat anstånd till och med den 3 februari 2020.

Vi önskar inte att överklagandet ska vidhållas. Högsta domstolen behöver då inte meddela prövningstillstånd utan MÖD:s beslut står fast. MÖD:s slutsats om betydelsen av Århuskonventionens artikel 9.3 för svensk rättstillämpning är enligt vårt förmenande korrekt.

En konventionsenlig tolkning av de svenska bestämmelserna om klagorätt innebär enligt MÖD att miljöorganisationer, som uppfyller kriterierna i 16 kap. 13 § miljöbalken (1998:808), ska ha rätt att överklaga sådana beslut. Vi stöder detta och den praxis man upprättat genom fyra tidigare avgöranden.

Att man från stadens sida både önskar begränsa organisationers talerätt samtidigt som man är mycket restriktiv med att besluta om strategiska miljöbedömningar och upprättandet av MKB (vilket skulle öppna för klagorätten enligt MKB-direktivet) är negativt ur demokratiskt hänseende. Det vore för övrigt av intresse att genomföra en jämförelse över hur Stockholms stad beslutar om vad som kan antas utgöra betydande miljöpåverkan, beslut om strategiska miljöbedömningar och upprättandet av MKB jämfört med andra svenska kommuner.

Kontoret anför att – ”Den nuvarande situationen innebär en stor osäkerhet för alla parter i samhällsbyggandet med betydande fördröjningar av viktiga projekt som följd. Osäkerheten ökar arbetsbördan för både myndigheter och domstolar. Företag och enskilda påverkas negativt av förseningar till följd av utdragna tvister på grund av det oklara

rättsläget.”

Mot detta kan anföras

- 1) Miljöbalkskommittén redovisade i sitt slutbetänkande (SOU 2005:59 s. 165 ff.) erfarenheterna av den vidgade talerätten för miljöorganisationer i 16 kap. 13 § miljöbalken som infördes i samband med att miljöbalken trädde ikraft. Kommittén kunde då konstatera att miljöorganisationerna endast i ett fåtal fall utnyttjat möjligheterna att överklaga avgöranden och att det inte finns några belägg för missbruk av möjligheterna att överklaga, men att verksamhetsutövarnas farhågor om att organisationernas rätt ska leda till försenade och fördyrade projekt trots detta kvarstod. Erfarenheterna visade att miljöorganisationerna spelar en viktig roll i miljöprövningar genom att bidra med sakkunskap och förmå verksamhetsutövare och prövningsmyndigheter att motivera sina ställningstaganden tydligt.

När miljöprövningar genomförs berörs normalt ett större eller mindre antal personer. Det beslut som blir ett resultat av miljöprövningarna anses angå dessa enskilda personer på ett sådant sätt att de utgör sakägare. De har därmed rätt att överklaga beslutet. Därutöver finns talerätten för miljöorganisationer. I praktiken överklagas mer kontroversiella beslut av i första hand närboende sakägare. Oavsett miljöorganisationers talerätt kommer därmed processerna att drivas. Som Miljöbalkskommitténs undersökning visat har miljöorganisationer i sådana ärenden inte sällan en roll som innebär att de samlar upp synpunkter från många sakägare och på så sätt bidrar till en mer effektiv process. Överklaganderätten för miljöorganisationer torde därmed inte spela någon större självständig roll i förhållande till antalet prövningar eller prövningens längd.

- 2) En oklar praxis från stadens sida avseende miljöbedömningar och framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar försvårar för den öppenhet och tydlighet som krävs för att medborgare och organisationer ska känna trygghet och tillit kring framtagandet av planer. Att utveckla Stockholm och tillföra bostäder och nya kvaliteter kräver en öppen, legitim och deliberativ process. Avvägningar ska göras men allt måste ske med öppenhet och bra beslutsunderlag. Att genomföra en utveckling fullständigt mot medborgares, föreningars och organisationers vilja är inte att gynna förtroendet för demokratin. Förtroendet för myndigheter och politik ska inte undergrävas. Att inte kunna processa planer i större samarbete är snarare ett misslyckande.

Såsom Jonas Ebbesson uttrycker det (KVHAA Konferenser 96 sid 41-42) ”Rätten att delta i beslutsprocesser innebär en rätt att få synpunkter reellt beaktade. Deltagarnas uppfattningar går ofta isär och de slutliga beslutet innebär nästan alltid att någon blir besviken. Likväl medför en öppen och ”participativ” beslutsprocess inte bara bättre förutsättningar för ett långsiktigt hållbart beslut utan också större respekt för beslutet även från dem som inte fick sina synpunkter tillgodosedda. Möjligheten att få myndigheternas beslut, handlingar och underlätelser rättsligt prövade i domstol tjänar samma syften. Dessutom bidrar möjligheten till domstolsprövning till bättre kontroll av myndigheterna; större transparens, mindre risk för korruption och större regelefterlevnad.”

Man måste också se till saken, se till frågans innehåll. Att ifrågasätta Samfundet S:t Eriks överklagansrätt avseende rivning av byggnad och nybyggnad i ett mycket exponerat och känsligt läge i hjärtat av centrala delarna av Stockholm är inte förnuftigt. Naturskyddsföreningen måste kunna överklaga att ett känsligt ek-samband med mycket högt naturvärdesklassade ekar planeras att skövlas.

Är det inte bättre att ta fram bra planer och genomföra strategiska miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar för att göra välavvägda beslut, framför att försöka kringskära organisationers klagorätt?

För tilltron till demokratiska och öppna processer och tillit till samhällsfunktioner ska inte medborgares eller organisationers klagorätt söka inskränkas. Snarare ska den utökas.

Underrättelse

Högsta domstolen ska underrättas om beslutet.